

HAYATİ VASFİ AĞA

Mehmet GÖZÜKARA

Şiir söz söyleme sanatıdır. Her kim ne söylerse kendini söyler. İnsan söylediği sözden ibarettir. Diğer sanat dallarında olduğu gibi şiir de bir geleneğin ürünüdür. Gelenekten beslenmeden hiçbir sanat dalı gelişmeyeceği gibi şiir de gelişemez. Ben yaptım oldu mantığının tek geçmeyeceği yer sanattır.

Ancak; sanatkarların gelenekten haberdar olarak ve sanatın üstüne bir şey ekleyerek veya çıkararak yeni bir eser ortaya koymaları mümkündür.

Herhangi bir değerın millet tarafından hüsn-ü kabul görmesinin yegâne yolu, yapılanın ona ait kültürün bir parçası olduğunu hatırlatacak çağrışımları üzerinde taşımasına açık kapı bırakmaktan geçer. Böyle bir hassasiyet kaygısını en başta şairler taşımalıdır.

Şairler şekil ve kalıp olarak aynı malzemeyi kullansalar dahi, söyledikleri sözün özgül ağırlığının yanı sıra sözdeki uyum -iç ahenk- açısından birbirinden ayrılırlar.

Hayati Vasfi'yi gelenekten gelen kendi taydaşlarından ayıran en büyük özelliği aksiyon adamı oluşu ve bunu şiirine ustaca yansıtabilmesidir. Şairimiz kendi yaşadığı coğrafyaya sesi ulaşan halk şairlerinin bakış açılarını daha geniş bir açıya taşımayı bilmiştir.

Hayati Vasfi *Türküler*¹ isimli şiirinin bir dördlüğünde:

*Biri almak için bin veren yiğit
Karın tokluğuna can veren yiğit
Bayramdan bayrama et gören yiğit
Sılasında gurbet türküsü söyler¹*

İnsan sosyal bir varlıktır. İçinde bulunduğu toplumdan etkilenir. Abdurrahim Karakoç'a ithaf ettiği bu şiirde halkın derdini terennüm eder. Bu terennüm -Allahu âlem- Karakoç'ta "*Bayramlar Bayram Ola*"¹ şekline dönüşür. Vasfi; iç yangınını söze yansıtır. Şairlerde oldukça fazla olan abartma sanatını hemen hemen yok denecek seviyede ancak kullanmıştır. O; ne görüyor, ne hissediyorsa onu Anadolu'da işlenen kilim gibi motif motif şiirine işleyen bir şairdir.

Sanat kaygısı taşımayan ama söylediği her sözü sanata dönüştüren kudreti, onu diğer şairlerden ayıran en büyük özelliği olarak öne çıkartıyor.

Bizim Dağlar isimli şiirinde söze şöyle giriyor:

*Ak dereler akar ayağınızda
Yağmurlu tipili boranlı dağlar
Avcılar av avlar koyağınızda
Keklikli tavşanlı ceylanlı dağlar.*

Binboğa dağlarını anlattığı şiirinde Vasfi; Binboğa Dağlarına ait olmayan hiçbir şeyi şiire dahil etmemiştir. Gördükleri, söyleyeceklerine yetecek malzemeyi kendi içinde barındırmaktadır. Bu bakış açısını her şiiri için söylesek inanın abartmış olmayız. *Geceler* isimli şiirinde:

*Yâr yerine, düş görürüm yatakta
Herkes uyur, ben yürürüm yatakta
El dinlenir, ben çürürüm yatakta
Gün doğmakla bitmez sensiz geceler.*

Diyerek bir taraftan sevgiliden ayrı geçen gecenin insana nasıl ıstırap verdiğini olanca çıplaklığıyla bizlere anlatırken diğer yandan da kendi yalnızlığına bizi ortak eder. Bu samimi ses içinde bulunduğu coğrafyada yaşayan şairlere yeni bir nefes olmuştur. O her ne kadar halk şiiri geleneğinin damarlarından beslense de kendine doğru akan pınarları bir araya getirerek ırmaklaşmış ve bu ırmak halk şiiri havzasının tekrar yeşermesine vesile olmuştur. Hayati Vasfi; ilkokul mezunu olmasına rağmen nice eğitimlilerin görünce kıskanacağı bir kütüphaneye sahip olmuş, taşrada yaşıyor olmasına karşın aydınlık bir dünya olan nadir insanlardandı.

Çok okuyan, çok gezen, çevresine ve mensubu olduğu millete karşı şair hassasiyetinin getirdiği en üst derecede ilgi gösteren onların derdini kendi derdi bilen bir gönül adamıdır aynı zamanda.

Şiirlerinde kaybedilen vatan topraklarının ve ayrı düşen kardeşlerimizin yarası onun gönlünde hep kanamış ve bu sızıyı her fırsatta bizimde hissetmemizi arzulamıştır.

Kahramanmaraş-Tanır Belediye Başkanlığı yaptığı zamanda İçişler Bakanlığı tarafından organize edilen bir Avrupa gezisine katılır. Budapeşte'de Tuna Nehrinin kıyısına vardığında iç geçirerek Tuna'yla aralarında geçen diyalogu *Ülkü Tomurcukları* kitabında Tuna şiirinde bakın nasıl anlatıyor:

*Buluştuk Budapeşte'de
Tuna yandı ben ağladım.
Geçmişî yâd ede ede
Tuna yandı ben ağladım.*

*Aral dedi Musul dedi
Kafkas Kerkük nasıl dedi
Anlat usul usul dedi
Tuna yandı ben ağladım.*

*Dedem Budin'de can verdi
Gönlüm ziyaret isterdi
Açtı kalbini gösterdi
Tuna yandı ben ağladım.*

Ben ağladığına inanıyorum. Çünkü o yapmadığını demeyen, inanmadığını söylemeyen bir şairdi. Dünyayı elinin tersiyle iten, mal biriktirme kaygısı taşımayan ve üstelikte var olanı eşiyle dostuyla yemekten büyük keyf alan bir gönül insanıydı. Her makam ve rütbeden sayısız dostları olan, en üst düzeyde siyasetçilerin saygısını kazanmış, ses sanatçıları tarafından şiirleri notaya dökülerek okunan bir şairdi. Cemal Safi, Halil Soyuer, Avni Anıl, Taner Şener, Güzide Taranoğlu, Zekai Tunca, Tufan Şentürk, Fevzi Halıcı, Hüseyin Tansever, Abdurrahim Karakoç, Mahzuni Şerif ve Hilmi Şahbali'lerle aynı mecliste bulunmuştur.

Koca Şair *Ömrümün Hesabı* isimli şiirinin son beytinde: *Eğer kalmışsa, derler; vefalı birkaç dostu / Vasfî'imizin "Ne hazine bir ömrü harabı var"* derken yaşadığı ömrün bir haraptan ibaret olduğunun şuurunda olan Taşyürek gam dünyasında karşılaştığı hadiseler karşısında kendini o kadar garip hisseder ki, *Garibin İsyanı* isimli şiirinde şöyle ses verir:

*Bir başımda kırk bin sala dolaşır
Görmeden geç, bey kardeşim, görmeden.
Kara bahtım veba olmuş bulaşır
Durmadan geç, bey kardeşim, durmadan.*

*Eşim, oğlum derken, kızım ve sılam
Tavır koydu, şimdi nasıl kurtulam
Bazı dostlar gibi bir kuru selam
Vermeden geç, bey kardeşim, vermeden.*

*Dertli gönlüm, lüküsteeki gömlektir
Mertlik yoğ'u değil, varı vermektir
Vasfî TAŞ'tan değil, camdan YÜREK'tir*

Kırmadan geç, bey kardeşim, kırmadan. diye bitirdiği sekiz kıtalık şiiri iç dünyasında kopan fırtınanın şair yüreğine nasıl bir hasar bıraktığını-vefatına kalp krizinin sebep olduğunu düşünürsek tahmin etmekte zorlanmayız.

Şairlerin yaşarken taşıdıkları değerlerinin fark edilmemeleri ne acı bir durumdur. Hayati Vasfî aramızdan ayrılırken "Jetoncu Amca" olarak ayrılmamalıydı...

Yattığı yer nur mekânı cennet olsun.

KOÇAKLAMA

Ali Kemal MUTLU

Söyletmesin bizi namert
Tarihimiz şanla dolu
Şahadeti sayıp cennet
Ölüme coşanla dolu

Setleri yıkarız bir bir
Yedi düvel bilmez midir
Gökleri delerek, "Tekbir"
Deyip de coşanla dolu

Hele bir bak had bilmeze
Dersini almamış teze
Trabzon hem Kelkit, Rize
Sel gibi taşanla dolu

Hep oynar mı gözün kaşın
Riyakârlık mı nakışın
Bu millet korkmadan kışın
Dağları aşanla dolu

Müslümanlık tersti size
Çanakkale dersti size
Seksen milyon üstünüze
Gelir keheşanla dolu

¹ H. Vasfî Taşyürek Ülkü Tomurcukları, Nüve Matbaası, 1979 Ankara

² A. Karakoç, Suları Islatamadım, Ocak Yayınları, Ekim 1983, Ankara